

Perseverança

Aprendre a ser fidel. La fidelitat a una persona, a un amor, a una vocació, és un camí en el qual s'alternen moments de felicitat amb períodes de foscor i dubte.

25/11/2012

Han transcorregut quaranta dies des del naixement de Jesús, i la Sagrada Família es posa en camí per fer allò que està manat per la Llei de Moisès: *tot primogènit mascle serà consagrat al Senyor***[1]**. La distància de Betlem a Jerusalem no és gaire, però es

necessiten diverses hores per recórrer-la a cavall; un cop són a la capital jueva, Maria i Josep es dirigeixen al Temple. Abans d'entrar, complirien amb tota pietat els ritus de purificació, també comprarien, en un dels negocis propers, l'ofrena prescrita als pobres: un parell de tórtoraes o dos colomins. Llavors, a través de les portes d'Hulda i dels monumentals passadissos subterranis pels quals transitaven els pelegrins, accedirien a la gran esplanada. No és difícil imaginar la seva emoció i recolliment mentre s'encaminen cap a l'atri de les dones.

Potser va ser llavors quan se'ls va aproximar un home ancià. En el seu rostre es reflecteix el goig. Simeó saluda amb afecte Maria i Josep, i manifesta l'ànsia amb què havia esperat aquest moment: és conscient que els seus dies estan arribant a la seva fi, però sap també -l'hi ha revelat l'Esperit Sant[2]- que no

morirà sense haver vist el Redemptor del món. En veure'ls entrar, Déu li ha fet reconèixer en aquest Nen al Sant de Déu. Amb la delicadesa lògica que la tendra edat de Jesús requereix, Simeó l'agafa en braços i commogut eleva la seva pregària: *Ara, Senyor, deixa que el teu servent se'n vagi en pau, com li havies promès. Els meus ulls han vist el Salvador, que preparaves per presentar-lo a tots els pobles: llum que es reveli a les nacions, glòria d'Israel, el teu poble*[3].

Al final de la seva pregària, Simeó s'adreça especialment a Maria, introduint, en aquell ambient de llum i alegria, un indici d'ombra. Segueix parlant de la redempció, però afegeix que Jesús serà signe de contradicció, per tal que es descobreixin els pensaments de molts cors, i diu a la Mare de Déu: una espasa traspasarà la teva mateixa ànima[4]. És la primera

vegada que algú parla d'aquesta manera.

Fins a aquesta ocasió, tot -l'anunci de l'Arcàngel Gabriel, les revelacions a Josep, les paraules inspirades de la seva cosina Isabel i les dels pastors-proclamava la joia pel naixement de Jesús, Salvador del món. Simeó profetitzava que Maria portarà en vida el destí del seu poble, i ocuparà un paper de primer ordre en la salvació. Ella acompanyarà el seu Fill, col·locant-se al centre de la contradicció en la qual els cors dels homes es manifestaran a favor o en contra de Jesús.

Contemplar: meditar en la fe

Evidentment, la santíssima Verge percep que la profecia de Simeó no desmenteix, sinó que completa allò que Déu li ha anat donant a conèixer amb anterioritat. La seva actitud, en aquest moment, serà la mateixa que les pàgines de l'Evangelí subratllen

en altres ocasions: *Maria guardava tot això en el seu cor i ho meditava*[5]. La Mare de Déu medita els successos que passen al seu voltant, hi cerca la voluntat de Déu, aprofundeix en les inquietuds que Jahvé posa en la seva ànima i no cau en la passivitat davant el que l'envolta. Aquest és el camí, com assenyalava Joan Pau II, per poder ser lleials amb el Senyor: «Maria va ser fidel primer de tot quan, amb amor, es va posar a cercar el sentit profund del disseny de Déu en Ella i per al món (...). No hi hauria fidelitat si no hi hagués a l'arrel aquesta ardent, pacient i generosa recerca, si no es trobés en el cor de l'home una pregunta, per a la qual només Déu té resposta, millor dit, per a la qual només Déu és la resposta»[6].

Aquesta recerca de la voluntat divina porta a Maria a l'acollida, a l'acceptació d'allò que descobreix. Maria trobarà al llarg dels seus dies

nombroses oportunitats en què pot dir «que es faci, estic prompta, ho accepto»[7]. Moments crucials per a la fidelitat, en els quals probablement s'adonaria que no era capaç de comprendre la profunditat del disseny de Déu, ni com es duria a terme, i mentrestant, observant atentament apareixerà clar el seu desig que es compleixi el voler diví. Són esdeveniments en què Maria accepta el misteri, donant-li un lloc en la seva ànima «no amb la resignació d'algú que capitula davant d'un enigma, a un absurd, sinó més aviat amb la disponibilitat de qui s'obre per ser habitat per quelcom - ¡per Algú! - més gran que el propi cor»[8].

Sota la mirada atenta de la Mare de Déu, *Jesús es feia gran, avançava en enteniment i tenia el favor de Déu i dels homes*[9]; en arribar els anys de la vida pública del Senyor, advertiria com s'anava realitzant la profecia de

Simeó: *Aquest infant serà motiu que a Israel molts caiguin i molts d'altres s'aixequin*[10]. Van ser anys en què la fidelitat de Maria es va expressar en el «viure d'acord amb el que es creu. Acceptar incomprendions, persecucions abans de permetre ruptures entre allò que es viu i el que es creu»; anys de manifestar d'una i mil maneres l'amor i lleialtat a Jesús, anys, en definitiva, de coherència: «el nucli més íntim de la fidelitat». Però tota fidelitat -com li és propi- «ha de passar per la prova més exigent: la de la durada», és a dir, la de la constància. «És fàcil ser coherent per un dia o alguns dies. Difícil i important és ser coherent tota la vida. És fàcil ser coherent en l'hora de l'exaltació, difícil ser-ho en l'hora de la tribulació. I només pot anomenar-se fidelitat una coherència que dura al llarg de tota la vida»[11].

Així ho va fer la Mare de Déu: lleial sempre, i més en l'hora de la

tribulació. En el tràngol suprem de la Creu hi és, acompanyada d'un reduït grup de dones i de l'apòstol Joan. La terra s'ha cobert de tenebres. Jesús, clavat a la creu, amb un immens dolor físic i moral, llança al cel una oració que uneix patiment personal i radical seguretats en el Pare: *Eloí, Eloí, ¿lemà sabactani?* —*que vol dir: «Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?»***[12]**. Així comença el Salm 22, que culmina en un acte de confiança: *Ho tindran present i tornaran al Senyor tots els països de la terra***[13]**.

Quins serien els pensaments de la nostra Mare en escoltar el crit del seu Fill? Durant anys havia meditat què esperava el Senyor d'Ella; ara, veient el Fill a la Creu, abandonat per gairebé tots, la Mare de Déu tindria presents les paraules de Simeó: una espasa traspassava les seves entranyes. Patiria de manera singular la injustícia que s'estava

consumant, i mentre, en la foscor de la Creu, la seva fe li posaria a la vista la realitat del Misteri: s'estava duent a terme el rescat de tots els homes, de cada home.

Les paraules de Jesús, plenes de confiança, li farien entendre amb llums noves que la seva pròpia aflicció l'associava més íntimament a la Redempció. Des de dalt del patíbul, en el moment mateix de la seva mort, Jesús creua la mirada amb la seva Mare. La troba al costat, en unió d'intencions i de sacrifici. I així, «el fiat de Maria en l'Anunciació troba la seva plenitud en el fiat silenciós que repeteix al peu de la Creu. Ser fidel és no trair en les tenebres allò que es va acceptar en públic»[14]. Amb la seva correspondència diària, Maria s'havia preparat per a aquest instant. Sabia que, amb el seu lliurament incondicional el dia de l'Anunciació, també havia abraçat, d'alguna manera, aquests esdeveniments en

els quals ara participa amb plena llibertat interior: **«el seu dolor forma un tot amb el del seu Fill. És un dolor ple de fe i d'amor. La Verge en el Calvari participa en la força salvífica del dolor de Crist, unint el seu fiat, el seu sí, al del Fill»**[15]. Nostra Senyora roman fidel, ***ofereix al seu Fill un bàlsam de tendresa, d'unió, de fidelitat; un sí a la voluntat divina***[16], i sota la protecció d'aquesta fidelitat, el Senyor col·loca sant Joan i, amb ell, l'Església de tots els temps: *aquí tens la teva mare*[17].

Fidelitat: respondre des de la fe

Fidelitat: recerca, acollida, coherència, constància... La vida de Maria apareix com una resposta de fe davant les situacions més diverses. Tal resposta és possible perquè es commovia en rebre els missatges de Déu, i els meditava. Així ho fa entendre el mateix Senyor quan,

davant l'elogi d'aquella dona entusiasta, precisa el veritable motiu pel qual la seva Mare mereix ser lloada: *Més aviat sortosos els qui escolten la paraula de Déu i la guarden***[18]**. És una de les lliçons més importants que cal aprendre de Maria: la fidelitat no s'improvisa, es conrea dia a dia, no s'aprèn a ésser fidel espontàniament. És cert que la virtut de la fidelitat és una disposició que neix del ferm propòsit de correspondre a la pròpia crida, i que prepara per acollir el projecte de Déu, però aquesta decisió requereix de cadascú ser constantment coherent.

La perseverança que demana la fidelitat no és, en absolut, inèrcia o monotonia. La vida es desenvolupa en una contínua successió d'impressions, pensaments i actes; la nostra intel·ligència, voluntat i afectivitat canvien constantment de continguts, i l'experiència mostra que

no podem concentrar totes les potències en un únic objecte durant molt de temps. Per això, hom no pot parlar d'unitat de vida si no es compta que, per sobre de qualsevol canvi, l'home té el poder de meditar i valorar quins són els episodis decisius de la seva història, i jerarquitzar-los, per ser coherent amb la trajectòria de vida que ha triat. En cas contrari, només podrà concentrar-se en les experiències del moment i acabarà en la superficialitat i en la inconstància. Com diu sant Pau, *tot m'és lícit. Però no tot convé. Tot m'és permès. Però jo no m'he de deixar dominar per res*[19].

El cristià discerneix els esdeveniments clau a la llum de la fe; a través d'ella avalua quins en són genuïnament significatius, acollint el missatge que enclouen i deixant que esdevinguin punts de referència per a les seves accions. Els fets o les

situacions no són valorades per la seva actualitat, sinó per la seva qualitat. La persona fidel es guia pel significat autèntic que un esdeveniment ha tingut en la seva vida, de manera que les realitats veritablement fonamentals -per exemple l'amor de Déu, la filiació divina, la certesa de la vocació, la proximitat de Crist en els sagraments- es reconeixen, en la pròpia història, com realment efectives, capaces de guiar la conducta i ser font d'actituds fermes. Convé tenir present allò que recordava sant Josepmaria: ***Només la lleugeresa insubstancial canvia capritxosament l'objecte dels seus amors***[20]. En una altra ocasió desenvolupava amb més detall aquesta mateixa idea, inspirant-se en l'estrella que va guiar els Reis Mags: ***Si primer és la vocació, si l'estel lluu abans, per a orientar-nos en el nostre camí d'amor de Déu, no és lògic dubtar quan, algun cop,***

se'ns amaga. Això passa en determinats moments de la nostra vida interior, gairebé sempre per culpa nostra, com ocorregué en el viatge dels Reis Mags: que l'estel desapareix. Ja coneixem la resplendor divina de la nostra vocació, estem persuadits del seu caràcter definitiu, però potser la polseguera que alcem tot caminant —les nostres misèries— formen un núvol opac, que priva el pas de la llum[21].

Quan ens passa quelcom així, hem de recordar aquells moments decisius de la nostra vida, en els quals hem vist allò que Déu ens demanava i hem pres decisions generoses que ens comprometen.

D'aquesta manera, la memòria té un paper de capital importància en la fidelitat, perquè evoca les *magnalia Dei*, les coses grans que Déu ha fet a la pròpia vida, i la història personal

es converteix en lloc de diàleg amb el Senyor: és un esperó més per ser coherents, fidels. Sant Josepmaria veu en aquesta virtut la realització pràctica del compromís cabal de la llibertat humana, que aspira als dons més alts, una llibertat que es lliura amb esplendidesa i ple discerniment: en definitiva, l'amor i no la inèrcia és el que ens porta a ser fidels al compromís. Així s'aprecia en la vida de Maria o en la història del poble d'Israel: *Israel, poble de Jacob, recorda que tu ets el meu servent. Jo et vaig formar perquè em servissis i no t'oblidaré mai, Israel. He fos com un núvol la teva infidelitat, he desfet com la boira els teus pecats. Torna a mi, que jo t'allibero*[22]. Recordar la bondat del Senyor -en el cosmos i en cada persona- mou a la lleialtat.

Sobre aquest fonament, les llums i gràcies que Déu deixa en la nostra ànima -quan rebem els sagraments, en la pregària, en els mitjans de

formació, però també en les nostres relacions personals o a la feina- ofereixen solucions i aplicacions concretes per ser fidels a la vida quotidiana: espurnes amb les quals l'ànima afina en la pietat i millora en la fraternitat, que impulsen la tasca apostòlica i fan que s'exerceixi amb il·lusió i esperit de servei la feina. Sent dòcils als pensaments, decisions i afectes que l'Esperit Sant suscita dins nostre, anem creixent en fidelitat i col·laborem -fins i tot sense percebre-ho- en la realització dels plans divins.

Com de fecunda és la fe que interioritza els successos de la pròpia biografia! L'home descobreix amb llums noves que no està sol: tots depenem de la gràcia de Déu i dels altres, i la vocació cristiana ens posa davant la responsabilitat de portar molts al seu amor. Davant situacions que poden resultar més difícils o el sentit de les quals no s'arriba a

comprendre -relacions familiars complicades, manca de salut, període d'aridesa interior, dificultats a la feina-, l'home cerca i acull la voluntat del Senyor: *si acceptem els béns com un do de Déu, no hem d'acceptar els mals?***[23]**, diu la Saviesa divina per boca del sant Job.

Aleshores no es consideren les temptacions com quelcom aïllat o incompatible amb les mocions o decisions que es van reconèixer com a inspirades per Déu en el passat: més aviat entren en el pla diví de salvació.

J. J. Marcos

.....

[1] *Lc 2, 23.*

[2] *Cf Lc 2, 26.*

[3] *Lc 2, 29-32.*

[4] *Cf Lc 2, 34-35.*

[5] *Lc 2, 19*; cf. *Lc 2, 51*.

[6] Joan Pau II, *Homilia a la Catedral Metropolitana de Ciutat de Mèxic*, 26-I-1979.

[7] *Ibíd.*

[8] *Ibíd.*

[9] *Lc 2, 52*.

[10] *Lc 2, 34*.

[11] Joan Pau II, *Homilia a la Catedral Metropolitana de Ciutat de Mèxic*, 26-I-1979.

[12] *Mc 15, 34*.

[13] *Sal 22 (21), 28*.

[14] Joan Pau II, *Homilia a la Catedral Metropolitana de Ciutat de Mèxic*, 26-I-1979.

[15] Benet XVI, *Discurs de l'Àngelus*, 17-IX-2006.

[16] Via Crucis, IV estació.

[17] *Jo* 19, 27.

[18] *Lc* 11, 28.

[19] 1 *Co* 6, 12.

[20] Sant Josepmaria Escrivà, *És Crist que passa*, n. 75

[21] Sant Josepmaria Escrivà, *És Crist que passa*, n. 34.

[22] *Is* 44, 21-22

[23] *Job* 2, 10.

.....